

מסורת הש"ס

א) גי' יעב"ץ והתנ"א,
ב) פסחים קכ: תענית יב, מגילה יח: יבמות נד,
ג) סוכה לט. פסחים ז: קט:
ד) מנילה כא: (תמנות לה:),
ה) [תמנות ע. ב"ק קט:],
ו) לעיל ב,
ז) ויחא אדס שפוטס אכריז כ"כ הר"ש"ע,
ח) [וע"ע תוס' תענית יב: ד"ה ניס],
ט) אכל בנמרות שלפניו ליחא הכס אלף הך מילתא דבן מ' יום ע"ש, רש"א,
טו) [וע"ע תמנות מג. ובתוס' שם ד"ה בן ארבעים],
י) [בדרכת כד:],
כ) [במתניתין לקמן ע"כ:],

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה אמר אבי ובי שניים שהעביר שניה שהיה: (ב) תרופ' ד"ה (נדף סב ע"כ) אף יכול ובי' לרישא מטומאה דלוריתא ובי': (ג) בא"ד דיון דבאנו ובי' ללאת ובי' נמי לידכול ללאת ע"י הדמק:

הגהות מוהר"ב רנשבורג

[א] תורה (בדף סב ע"כ) הא יכול וכל לא דיכול ללאת אפי' ע"י הדמק טמאה טומאה דלוריתא ובי' לבי' לעביר ועי' מהרש"א והא ח"א:

לעזי רש"י
אינטרלייניר [איטלייניזירינג]. לפסוט. פריצונג'ש. צבורות.

מוסף רש"י

תיר, ער (תענית יב: מגילה יח:) כדמתרגמנן וקן ופער (תענית שם). לאהדורי סברא. דבר הלא מניח הלך (מגילה שם) אס צריך ממנו דבר שאריך הרהור אינו יודע לומר צדק שמתמננס (תענית שם) במלתא דלריכא כדלא כגון שגולין אותו היכן הגתם כלו זה, וכי מודברו ליה. התמו במקום פלוגי, מודבר. ואמר הן או לאו (רשב"ם פסחים קכ:). ויעבור את הכושי. קדמו ליהן לפניו (סוכה לט. ובניין פסחים ז: וטגילה כא:). ויעבור מלכס לפניהם. יקדים ליהן בראש (פסחים שם). כל אשה שיש לה וסת. קדוע ג' פעמים ובדקה בשעת וסתה ומלאתה טמאה, דיה שעתה וליכא למימר דמעיקרא היה הסם, דודאי אורח בזמני בלא (לעיר ב:).

אם הקפיד עליו אין. והא דקמני אס יכול ללאת טמא כשהקפיד: **באורחא**. שאפילו אמש לא טעם כלום: **מצערב קסני**. אבל אמש אכל כשאר ב"א: **לאפוקי דקדים**. קודם היום לאחר שניעור משנתו ואכיל דלא הוי רוק תפל לפי שהשינה ממררת את הרוק ומחוקתו והאוכל ממתקו ומעביר את כחו:

הסם. דקמני ניעור כל הלילה הרי זה רוק תפל לא דניעור ממש אלא מתנמנס דודאי שינה של לילה צעינן ושינת היום אע"ג דישן לאו תפל הוא האיל וטעם כלום שהטועם שחרית נהנה כל היום כולו: **השנים ושנה פרקו**. הדבור מעביר כח הרוק: **של שלש שעות**. שהוא עשוי לדבר בשלש שעות: **לימא**. מתני' דצני לעיסה כדי שיהא רוק מעורב בגריסין מסייע ליה לריש לקיש: **עוצר**. קודם. שהמלח מעביר כח הגריסין: **ויעצור את הכושי**. קדם לפניו: **שהחמילו**. שהסריחו: **הני מי רגלים דינל או דוקן**. של זקן מעלו טפי: **מכוסין**. מעלו טפי: **צימוס החמה**. מעלו טפי: **צני רבי ירמיה** האי **שלש פעמים דקמני אטעויי ואטויי חד**. הולכה והובאה חשיב חד או ללמא אטעויי חשיב חד ואטויי חד דהוו להו תרי: **שניים לראשונים**.

נתר וצורית וקמויאל ואשגל לרוק תפל ומי גריסין ומי רגלים: **מני חדא שניים עלו לו**. אותם שהעביר בשנייה עלו לו: **לראשונים לא עלו לו**. וכי הדר מעביר נתר וצורית וקמויאל ואשגל וימנא אחריתי צתר רוק וגריסין ומי רגלים נמלא עוצרין עליו כסדרן: **ותניא אידך כו'**. וקשין אהדדי: **אמר אצני הא והא סניחא לכו שניים**. שהעביר א) שניים שהיה לו להעביר ראשון עלו לו וראשונים שהעביר ראשון לא עלו לו דהכי שפיר דכי הדר מנרקינן לעצוריינהו צתר שניים הוי ליה כסדרן: **ומאי ראשונים**. דקמני צאריך צרייתא עלו לו: **לראשונים לבסדרן**. שהיה לו להעביר תחלה שהוא העביר לבסוף דהוו להו הנך ראשונים לכסדרן שניים להעברתן: **מתני'** **מפסקה ו אישטריילי"ר צלע"ז: פי כרסה**. נגד טבורה: **שפולי מעיה**. בית הרחם: **זופופת**. בגמרא פריך מאי קאמר: **אמרמורוס**. פריזיונ"ש: **אוחוזין אופס**. צקן למודה להיות בכל עת שהיא רואה: **דיה שעתה**. בכל ראות שמראה ע"י וסתות אלו: **כיולא צפן**. מפרש בגמרא [ע"כ]: **ג'בו' בוספות דיומי**. כגון הוה הסם הואיל וכל ימייה רואה:

צשופעת

פעמים הרי זה וסת: **גב'** וסת דיה שעתה התם בוסתות דיומי הכא בוסתות דגופא כדקמני אלו הן וסתות היתה מפהקת מעטשת וחוששת בפי כריסה ובשפולי מעיה ושופעת שופעת הא שפעה ואולא אמר עולא בריה דרב עלאי

האשה שהיא עושה פרק תשיעי נדה

דה"פ לריש לקיש שכל הצלוע שאינו יכול ללאת אפילו על ידי הדחק

צנפון טהורה אולאם לאו דיכול ללאת ע"י הדחק טמאה אפילו

צטומאה דלוריייתא ואס כן דסם תצוקה דרצנן אפילו יואל על ידי

הדחק טהור והשמת מפרש בסיפא ויהיב טעמא לרישא ו) צטומאה

אם הקפיד עליו אין אי לא לא: איזהו רוק תפל: תנא ״כל שלא טעם כלום מבערב סבר רב פפא קמיה דרבא למימר כמאן דאמר לא טעם מידי באורחא אמר ליה רבא מי קתני בערב יִמבערב קתני לאפוקי היכא דקדים ואכיל אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן יִאִיזהו רוק תפל כל שעבר עליו חצות לילה ובשינה למימרא דבשינה תליא מילתא ו)והתנן ישן כל היום אין זה רוק תפל ניעור כל הלילה הרי זה רוק תפל התם במתנמנס ו)היכי דמי מתנמנס אמר רב אשי נים ולא נים תיר ולא תיר דקרו ליה ועני ולא ידע לאהדורי סברא וכי מודברו ליה מודבר תנא יִהשכים ושנה פרקו אין זה רוק תפל ועד כמה אמר רב יהודה בר שילא אמר רב אשי אמר רבי אלעזר ״כל שיצא רוב דבורו של שלש שעות: מי גריסין לעיסת גריסין של פול וכו': לימא מסייע ליה לריש לקיש דאמר ר"ל רוק תפל צריך שיהא עם כל אחד ואחד דלמא יִהבלא דפומא מעלי מתניתין דלא כרבי יהודה דתניא ר' יהודה אומר מי גריסין רותח ועובר שיתן לתוכו מלח ו)מאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא אמר ר"ג בר יצחק דאמר קרא יִירצן אחימעין דרך הכבר ויעבור את הכושי אביי אמר מהכא ו)והוא עבר לפניהם ואיבעית אימא מהכא ו)ועבור מלכם לפניהם ו)ה' בראשם: מי רגלים שהחמיצו: תנא יִכמה חימוצן שלשה ימים א"ר יוחנן כל שיעורי חכמים בכתמים צריך שיעור לשיעורן דילד או דוקן דאיש או ראשה מכוסים או מגולים בימות החמה או בימות הגשמים: יִוצריך לכסכם שלש פעמים: ו)בעי רבי ירמיה אמטויי ואתויי חד או דלמא אמטויי ואתויי תרתי מאי יִתיקו: העבירן שלא כסדרן: ת"ר הקדים שניים לראשונים תני חדא שניים עלו לו ראשונים עלו לו שניים לא עלו לו אמר אביי יאדי ואדי שניים עלו לו ולא ראשונים ומאי ראשונים ראשונים לבסדרן ושניים להעברתן: **מתני'** ״כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה יִואלו הן הוסתות מפהקת ומעטשת וחוששת בפי כריסה ובשפולי מעיה ושופעת וכמין צמרמורות אוחוזין אותה וכן כיוצא בהן יִוכל שקבעה לה שלשה

מהתם וגראה לומר דצרייתא דהתם קאי אמילתא דת"ק דאמר כדי לכנס צו בגד קטן והתם לא מעלו אלא בני מ' יום והכא לגבי כתם איירי ומעלו בני שלשה ימים ולא שייכי כולוהו מיילי דהתם הכא ומשום הכי לא מיייתי הויא צרייתא הכא ו):

מפהקת. פי' צקונטרס אשטריילי"ר צלע"ז ואין נראה אלא כמו שפירש בשבת (דף קלו.) גבי פיהק ומת צאלי"ר בגמרא צצורית (דף נד:) גבי רבי שמאי מפהק ויזי תחת סנטרו: **מעטשת**. אישטרינוי"ר וגוסה פירש רש"י בגמרא צצלי"ר ואין נראה אלא פירוש רוטי"ר וכן ו)גיהק צתפלה רוטי"ר ובערוך פירש קול היואל מן הגרון מתוך מאכל כדז וזה רוטי"ר ואין נראה לפרש שנגלוטי"ר. וכולוהו הני וסתות איירי שמפהקת או מעטשת שעה או שמים צעת שרגילה לראות אבל משום פיהוק או עיטוש חדא וימנא לא קבעה מדמפלגי ו) צין תחלת וסת לסוף וסת וצחד פיהוק וחד עיטוש לא שייך תחלה וסוף:

האשה שהיא עושה פרק תשיעי נדה

סג.

דה"פ לריש לקיש שכל הצלוע שאינו יכול ללאת אפילו על ידי הדחק צנפון טהורה אולאם לאו דיכול ללאת ע"י הדחק טמאה אפילו צטומאה דלוריייתא ואס כן דסם תצוקה דרצנן אפילו יואל על ידי הדחק טהור והשמת מפרש בסיפא ויהיב טעמא לרישא ו) צטומאה דלוריייתא דכי אינו יכול ללאת טהורה אבל יכול ללאת על ידי הדחק טמאה ולר' יוחנן דמפרש כדמשני רב פפא פירוש דרישא אס מתבכסת ויואל ממנו תבכצוקת סתם טמא שכן דרך להקפיד עליו הואיל ויואל צקל ואס לאו טהורה ואפילו יואל ע"י צפון דאין דרך להקפיד עליו כיון שאינו יואל תבכצוקת סתם ומיייתי כל הצלוע ליתן טעם לרישא דכיון ו) דאינו יכול ללאת כלל אפילו הקפיד בפירוש אין קפידתו קפידא דצטלה דעתו אכל כל אדם שאין דרכן להקפיד צרישא נמי יכול ללאת על ידי הדחק ועל ידי כזום סתם אינו יכול ללאת טהור הואיל ואין דרך להקפיד צסתם והיינו כדמשני רב פפא כל היכא דאינו יכול ללאת כו' והשתא רב פפא אינו סותר מה שאמר למעלה אלא בא לתקן דה"פ הא יכול ללאת על ידי הדחק והקפיד עליו להוציאו טמא וכי קאמר לעיל טהור בשלא הקפיד עליו להוציאו ולא היה צריך רב פפא לומר אלא התם דקפיד אלא בא להשמיעני פלוגתא דרבי יוחנן ור"ל דפליגי דכלא קפיד ויכול ללאת על ידי הדחק דר"ל מוטמא ור"י מטהר:

נים ולא נים תיר ואלא תיר. פי' נים ולא נים תחלת שניה תיר ולא תיר צנוף שניה כשהוא ניעור משנתו וצערבי פסחים (פסחים קכ:). נמי גבי נתנמנמו יאכלו ונקיט כי האי לישנא נים ולא נים תיר ולא תיר איכא לפרושי צבי האי גוונא נים ולא נים שעתה צחצות הלילה מתחיל להתנמנס תיר ולא תיר שישן צחצי הראשון ועתה כשמגיע צחצות הלילה היה מתחיל ליעור והוא תיר ולא תיר: **תנא** כמה חימוצן שלשה ימים. קשה דצפרק רבי עקיבא (שבת דף ז.) קאמר גבי מי רגלים שהחמילו בני מ' יום משמע ולא קודם לכן ואיכא ספרים דגרסי עד ארבעים יום ולפי זה ניחא דאיכא למימר משלשה ועד ארבעים מעלו ואיכא ספרים דגרסי צן ארבעים וקאי אמינוק שהוא צן מ' יום וקשה דהא לקמן איצטרא להו דילד או דוקן וי"ל דה"פ דילד דווקא או אפילו דוקן נמי ולא כפ"ה דפירש דוקן מעלו טפי וכן משמע מדקאמר דאש או דאשה וליכא למימר או דאשה דוקא דהא דילד או דוקן נקט לשון זכר וכן צצצת צן מ' לשון איש מיהו תימיה אמאי לא מיייתי הכא הך צרייתא דצצת דצן מ' יום ו) ועוד מיילי טוצא שמאריך צאומה צרייתא יותר מהכא והכא מאריך צדין מי רגלים יותר

ובמה חימוצה ג' ימים. בשבת פרק ו' עקיבא מפרש בבבארא מ' יום ובמי רגלים דהכא איירי דקתני התם ו' יהודה אומר כדי להעביר את הכתם וי"ל] דכאן פי' דמכות מג' ימים לא מהני והתם [אמר] דטיפי ממ' יום לא מהני. וי"ם הא דקאמר התם בן מ' יום היינו של תינוק בן מ' יום והא דמבעיא ליה הכא דילד או זקן י"ל דה"ק דילד או אפי' דוקן. וקצת תימה דלא מיייתי בשמעתין ההיא דשבת: דילד או דוקן. כולה שמתנין מוכחא דמי רגלים דמתניתין מי רגלים ממש ולא צשב שכך שמו ומי רגלים דפיטום הקטרת ומי רגלים דהכא שוין כדמוכת בפי דם חטאת דפריך והא בעינן לאעבורי סממנין על הכתם ותנן אין מכניסין מי רגלים למקדש ודלא כדברי המפרשים שהוא עשב ששמו מי רגלים ובשביל ששמו מכוער אין מכניסין אותו למקדש: ותניא אידך ראשונים עלו לו שניים לא עלו לו. וקשה ליה מבריייתא אבריייתא וגם פי' דבריייתא תנינא לא ידע. **בפהק**. פרושיי אשטורילייה. אדם שפושט אבריו. ובפי' אם לא הביא גבי פיהק ומת פי' פליירי אדם הפותח פיו. וכן נראה מהא דאמרנן בבבכות גבי ו' כשהיה מפהק היה מניח ידו על סנטרו. ובערוך פי' קול היוצא מן הגרון מתוך שאכל מאכל כבד. ונראה דלא איירי בבעיבת ווסת דגיהוק ופיהוק דחדא זימנא אלא כמה פעמים היא עושה כן בשעת ווסתה דבחד פיהוק ובחד עיטוש לא שייך תחלה וסוף וכל אלו וסתות דגופה אין להם זמן קבוע:

והתם וגראה לומר דצרייתא דהתם קאי אמילתא דת"ק דאמר כדי לכנס צו בגד קטן והתם לא מעלו אלא בני מ' יום והכא לגבי כתם איירי ומעלו בני שלשה ימים ולא שייכי כולוהו מיילי דהתם הכא ומשום הכי לא מיייתי הויא צרייתא הכא ו):

מפהקת. פי' צקונטרס אשטריילי"ר צלע"ז ואין נראה אלא כמו שפירש בשבת (דף קלו.) גבי פיהק ומת צאלי"ר בגמרא צצורית (דף נד:) גבי רבי שמאי מפהק ויזי תחת סנטרו: **מעטשת**. אישטרינוי"ר וגוסה פירש רש"י בגמרא צצלי"ר ואין נראה אלא פירוש רוטי"ר וכן ו)גיהק צתפלה רוטי"ר ובערוך פירש קול היואל מן הגרון מתוך מאכל כדז וזה רוטי"ר ואין נראה לפרש שנגלוטי"ר. וכולוהו הני וסתות איירי שמפהקת או מעטשת שעה או שמים צעת שרגילה לראות אבל משום פיהוק או עיטוש חדא וימנא לא קבעה מדמפלגי ו) צין תחלת וסת לסוף וסת וצחד פיהוק וחד עיטוש לא שייך תחלה וסוף:

לימים

עין משפט נר מצוה

לוא אבגדה וזמיי פייט מהל' אסורי ביאה הל' נל:

לוא ח ט י מיי שם הלכה לו ולחומרה:

לח ב מיי שם הל"ד ופי"ד מהל' משכב ומושב הל"ז:

לב ל מ מיי שם פי"ח הל"ב ופי"ג מהל' משכב ומושב הל"ו סמוג לאין קול טוש"ע

יור"ד סי' קפט סעי' יט:

תורה אור השלם

1. ויהי מה ארץ ואמר לו רצן ורץ אחימעץ דרך הברק ויעבר את הכושי: שמואל ב יח כג

2. והוא עבר לפניכם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו: בראשית לג ג

3. עלה הפרץ לפניכם פרצו ויעברו שער ויצאו בו ויעבר מלכם לפניכם וין בראשם: מיכה ב יג

תוס' הרא"ש

ובמה חימוצה ג' ימים.

בשבת פרק ו' עקיבא מפרש בבבארא מ' יום ובמי רגלים דהכא איירי דקתני התם ו' יהודה אומר כדי להעביר את הכתם וי"ל] דכאן פי' דמכות מג' ימים לא מהני

והתם [אמר] דטיפי ממ' יום לא מהני. וי"ם הא דקאמר התם בן מ' יום היינו של

תינוק בן מ' יום והא דמבעיא ליה הכא דילד או זקן י"ל דה"ק דילד או אפי' דוקן. וקצת תימה דלא מיייתי בשמעתין ההיא דשבת: דילד או דוקן. כולה

שמתנין מוכחא דמי רגלים דמתניתין מי רגלים ממש ולא צשב שכך שמו ומי רגלים דפיטום הקטרת ומי רגלים דהכא שוין כדמוכת

בפי דם חטאת דפריך והא בעינן לאעבורי סממנין על הכתם ותנן אין מכניסין מי רגלים למקדש ודלא כדברי המפרשים שהוא עשב ששמו מי רגלים ובשביל ששמו מכוער אין מכניסין אותו למקדש: ותניא אידך

ראשונים עלו לו שניים לא עלו לו. וקשה ליה מבריייתא אבריייתא וגם פי' דבריייתא תנינא לא ידע.

בפהק. פרושיי אשטורילייה. אדם שפושט אבריו. ובפי' אם לא הביא גבי פיהק ומת פי'

פליירי אדם הפותח פיו. וכן נראה מהא דאמרנן בבבכות גבי ו' כשהיה מפהק היה מניח ידו על סנטרו. ובערוך פי' קול היוצא מן הגרון מתוך שאכל מאכל כבד. ונראה

דלא איירי בבעיבת ווסת דגיהוק ופיהוק דחדא זימנא אלא כמה פעמים היא עושה כן בשעת ווסתה דבחד

פיהוק ובחד עיטוש לא שייך תחלה וסוף וכל אלו וסתות דגופה אין להם זמן

קבוע: